

Az egynyelvű munkák egymásután következnek megjelenési idejük rendjében. A legfontosabb munkákra csillag figyelmezteti az olvasót.

Ami az idevágó magyar szakirodalmat illeti, az természetesen nem teljes: ÉRDY tanulmánya De tabulis ceratis, GORCSA gyorsírástörténete (1893) és SEBESTYÉN rovásírás-tanulmányai képviselik ezt és a *Magyar Könyvszemle* 1910. évfolyamából KEMÉNY és GÁBOR egy-egy dolgozata. Folyóiratunk borítékján állandóan közölte idegen nyelven is az egyes füzetek tartalmát, kár, hogy ezeket nem nézte át s nem vette fel belőlük legalább a fontosabb cikkeket. Így azután, — hogy csak egy példát említsünk, — hiába keressük a *Filigrales* című csoportban SZÖNYINEK külön kötetben is megjelent dolgozatát a magyarországi vízjegyekről.

Emellett azonban a legnagyobb elismeréssel adózhatunk NELISNEK e hézagpótló, mintaszerű munkáért s kíváncsian várjuk a könyve hátlapján jelzett *La Bibliophilie et les Bibliophiles* című kötetet és a történeti bibliografiát, amelyet tudomásunk szerint szintén ő állít össze. Reméljük, ebben méltó módon lesz képviselve a mi történeti irodalmunk is.

HOLUB JÓZSEF.

A Pannonhalmi Szent-Benedek-Rend története. Szerk. Sörös Pongrác. VI. kötet B) *A pannonhalmi főapátság története 1802-től napjainkig.* Budapest, 1916. Stephaneum ny. r.-t. 4-r. 1187 l.

Címlapján az 1916-os évszámmal, de valójában csak 1921-ben jelent meg ez a díszes kötet, mely záróköve annak a fényes emlékműnek, amellyel a hazai bencés-rend fennállása kilencszázéves fordulóját megörökítette. Néhai dr. HAJDÚ Tibor főapát lendületes zárószóban mond hálát a gondviselő Úristennek, amiért a rend fenmaradásának előfeltételeit kilenc századon keresztül biztosította, fejlődését irányította s munkálkodását megáldotta, mi pedig, akik e hatalmas műből megtanultuk, hogy mi mindent köszönhet hazánk a közművelődés különböző területein Szent Benedek fiainak, együtt hálálkodunk vele. A rend történetirői ebben a nagyszabású műben szerető gonddal hordtak össze minden adatot, mely multjukra vonatkozik s ezzel valóságos kincsebányájává tették a hazai kulturtörténet kutatóinak. A befejező kötet a mi speciális tudományunkat is közelebbről érdekli, amennyiben egy igen tekintélyes része (134—889. l.) a rendtagok irodalmi munkásságát ismerteti kimerítő bibliografia kíséretében. Ez a ZOLTVÁNYI Irén és KLEMM Antal főiskolai tanárok szerkesztette fejezet mintaszerű bio-

bibliografiai dolgozat, mely SZINNYEI *Magyar írók*-jait sok tekintetben kiegészíti s a XIX—XX. század bencés íróit és tudósait illetőleg nagybecsű forrásmű jellegével bír. A nagytudású szerkesztők, több rendtársuk közreműködésével eleven és színes képet adnak arról a fáradhatatlan munkásságról, melyet Sz. Benedek fiai az irodalom minden ágában, még a szépirodalom terén is kifejtettek s amellet a legapróbb bibliografiai adalékokra is kiterjeszkednek. Többek közt a hazai bibliográfiának két meglehetősen elhanyagolt területére, a névtelenül megjelent művek szerzőire s a vidéki lapok álnévű szerzőire nézve oly sok új adalékot találunk e testes kötetben, hogy az nélkülözhetetlen segédkönyve lesz minden bibliografusnak és irodalomtörténétirónak. Bárcsak többi szerzetesrendjeink is követnék a nemes példát s hasonló, minuciózus gonddal egybeállított munkákkal vinnék előbbre a bibliográfiát, amely sajnos még mindig elhanyagolt mostohagyermek a magyar tudománynak.

Σ.